

2008-01-29

Naturvårdsverket
Valhallavägen 195
106 48 Stockholm

Remiss 2007-12-19 ang förslag till förvaltningsplan för gråsäl i Östersjön

Dnr 401-5105-07 Nv

Svenska Jägareförbundet får efter att ha tagit del av remisshandlingarna anför följande.

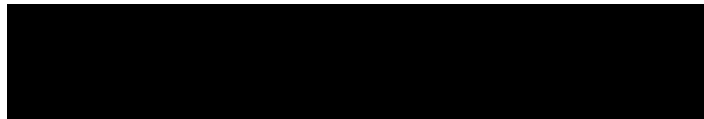
Jägareförbundet ställer sig i huvudsak positiv till det remitterade förslaget till förvaltningsplan för gråsäl i Östersjön. De delar där Jägareförbundet har en annan åsikt redovisas nedan.

Visioner och mål.

I visionen saknar Jägareförbundet värdet av att sälen accepteras av lokalbefolkningen, något som erfarenheter har visat är av stor betydelse vid all förvaltning av stora rovdjur. Förbundet föreslår därför ett tillägg till visionen enligt följande "En god förvaltning med hjälp av en väl avvägd jakt och skydds jakt har bidragit till att sälen är accepterad som ett naturligt inslag i faunan längs våra kuster."

I förvaltningsplanen saknas vidare tydliga och mätbara mål för förvaltningen samt vilka medel som ska användas i förvaltningen av gråsäl.

Beståndsuppskattningar och populationsdynamik.

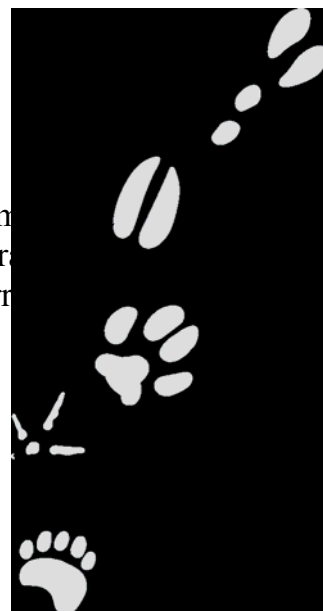
I beskrivningen av hur sälpopulationen har utvecklats under 1900-talet blandas fakta med mer eller mindre osäkra bedömningar på ett sätt som ibland kan göra det svårt att skilja det ena från det andra. Enligt Jägareförbundets mening har inte heller hänsyn tagits i tillräcklig omfattning till alla de förändringar som skedde i de berörda områdena under perioden 1900 -1970. Förändringar som av flera skäl rimligen innebär att jämförelse mellan då och nu blir näst intill ogörliga. Sammantaget ser Jägareförbundet det som mycket svårt att använda den gjorda beskrivningen av en förmodad historisk beståndsstorlek som underlag för en framtida förvaltning och bedömning av realistiska måltal när det gäller storleken på gråsälspopulationen.

I handlingsplanen anges dagens gråsälspopulation i Östersjön uppgå till 26 000 individer. I nyligen publicerad officiell statistik från Vilt- och Fiskeriforskningen i Finland anges att det vid 2007 års inventering observerades 21 991 sälar i Östersjön. I och med att detta endast utgör den del av populationen som vid inventeringstillfället låg på land/is kan man baserat på erfaren kunskap utgå ifrån att detta sannolikt endast är mindre än halva populationen. Slutsatsen av detta blir att populationen i Östersjön är väsentligt högre än vad som anges i förvaltningsplanen.

I arbetet med att förvalta viltstammar är det av mycket stor betydelse att förvaltaren har tillgång till bästa möjliga uppgifter om den aktuella populationens storlek, köns- och ålderssammansättning, reproduktion mm. Det är därför bekymmersamt att se hur man i handlingsplanen på ett skönsmässigt sätt väljer vilka fakta som ska användas och vilka som ska förkastas. Exempelvis anges att reproduktionen under 2000-talet varit cirka 14 %, trots det används ett reproduktionstal på 7,5% - snittet under de senaste 17 åren - när beståndstillväxten ska bedömas! I och med att hälsotillståndet förbättrats, ålderssammansättningen normaliserats och födotillgången är god är det fullt möjligt att det högre reproduktionstalet är korrekt och ska då också användas i dagens förvaltning.

Områden med jaktförbud.

Under 1960 och -70 talet minskade gråsälspopulationen kraftigt från beroende på miljögifter. Bland andra åtgärder för att gynna sälen inrättades under denna tid ett tämligen stort antal sälskyddsområden och naturreservat.

med jaktförbud. Många av dessa områden utgjordes av traditionellt goda och välanvända jaktplatser. Dessa skyddsområden finns kvar i oförändrad omfattning. Detta i kombination med en allt osäkrare issituation i såväl Östersjön som Bottenviken utgör i dag ett hinder för en väl fungerande sälavskjutning. Detta torde också vara ett av de främsta skälen till att tidigare års skyddsjaktskvoter inte har fyllts. Vidare är det en uppenbar risk för att de skyddade områdena leder till en ökad täthet av säl i närområdet och därmed också ökade sälskador. Enligt Jägareförbundets uppfattning är det därför av största vikt att det anges i förvaltningsplanen att berörda länsstyrelser regelbundet genomför en översyn av befintliga skyddsområden. Dagens sälstam medger att jakt kan ske i ett flertal av dessa. Denna nödvändiga översyn bör göras i samråd med Jägareförbundet. Framför allt är detta viktigt i områden där man idag har en svår skadesituation och brist på goda jaktplatser.

I förvaltningsplanen omnämns inte de jaktförbud som utfärdats med motivering att området är ”av särskild vikt för beståndsövervakning”. Jakten påverkar inte beståndsövervakningen, varför Jägareförbundet starkt motsätter sig framtida avlysningar av detta skäl.

Jakt, jaktmetoder och jaktmedel.

Jägareförbundet ser det som positivt att vi idag är i en situation där utvecklingen i sälpopulationen har medfört att det inte längre finns några internationella hinder för jakt efter säl. Jägareförbundet förutsätter därför också att Naturvårdsverket inom kort kommer att föreslå regeringen att tillåta jakt efter gråsäl.

Vid en kommande licensjakt efter säl förordar Jägareförbundet av praktiska skäl att en modell med kvoter och avlysningsjakt tillämpas. Skulle ändå behov finnas för att besluta om skyddsjakt, kan denna medges till namngivna personer samt medhjälpare.

För att underlätta såväl jakten som bärgande av skjutna sälar föreslår Jägareförbundet vidare att jakt efter säl från båt skall tillåtas. Idag är tillåtet att jaga från båt i Sverige, utom säl. Säljakt från båt är även tillåtet i våra grannländer. Vid all jakt åvilar det jägaren att ha ett sådant område som skott mot vilt endast avlossas när förhållandena är sådana att möjligheten att träffa är goda. Det finns, enligt vår mening, inget som kan sägas vara

speciellt med säljakten att det skulle motivera att sälen i detta avseende särbehandlas i lagstiftningen.

Idag tillåts endast klass 1 ammunition vid jakt efter säl. Jägareförbundet menar att det finns skäl som talar för att även klass 2 ammunition skulle kunna tillåtas. Klass 2 vapen används regelmässigt vid säljakt i Nordamerika med goda erfarenheter. Resultaten från de avlivningar som gjordes av gråsäl i Sverige i samband med test av nätfällan i Fiskeriverkets regi visade att skott mot huvudet med klass 1 eller 2 vapen hade samma goda dödande effekt.

Kunskapsbehov.

Jägareförbundet ser ett antal områden där det finns ett stort kunskapsbehov, av dessa kan främst nämnas;

- En väl fungerande beståndsovervakning är av största betydelse, därför måste inventeringsverksamheten snarast standardiseras och samordnas.
- Ett lokalt accepterande av sälen är betydelsefullt. Här finns en stark koppling mellan acceptans och sälens skador på såväl yrkes- som husbehovsfiske. Jägareförbundet föreslår att Fiskeriverket ges i uppdrag att visa på de lokala effekterna av jakt för att minska sälskador på fisket.
- Den pågående klimatförändringen kan påverka gråsälens betingelser i Östersjön. Där vet vi att issituationen förändras och att detta kan få betydelse för kutarnas överlevnad, sannolikt finns fler påverkande faktorer. Detta borde utredas närmare.

Övervakning av beståndsutveckling, hälsotillstånd samt eventuella epizootier.

Den information som står till buds när det gäller det svenska gråsälsbeståndet kommer till stor del från de inventeringar som utför Naturhistoriska Riksmuseet (NRM). Jägareförbundet ser inga problem att NRM även fortsättningsvis handhar denna uppgift under förutsättning att tydliga krav ställs upp för hur uppdraget ska utföras. Enligt Jägareförbundets mening har NRM hanterat detta uppdrag på ett oacceptabelt sätt und

gångna åren. Det kan exempelvis inte godtas att det tar mer än ett år innan inventeringsresultaten offentliggörs. Vidare vore det av stort värde om inventeringsmetodik kunde standardiseras och samordnas på ett bättre sätt mellan östersjöstaterna. I dag är det tveksamt om inventeringsverksamheten kan sägas uppfylla en god vetenskaplig kvalitet då man blandar ihop olika inventeringsmetodiker.

I förslaget till förvaltningsplan föreslås NRM ha uppdraget att övervaka hälsotillståndet samt eventuella epizootier hos säl. NRM har enligt Jägareförbundets uppfattning hittills haft stora problem med att hantera detta uppdrag på ett tillfredställande sätt. De instruktioner som finns rörande materialhanteringen är allt för omfattande och logistiskt sätt mycket krånglig. Dessutom tar det regelmässigt flera år innan insänt material undersöks och ersättning för utlägg utbetalas till den som skickat in proverna. Detta innebär stora olägenheter för rapportörerna/jägarna, samtidigt som denna eftersläpning innebär att miljöövervakningen inte fungerar på ett tillfredställande sätt. Den omfattande materialhanteringen anges av en del jägare som ett skäl till att man avstår från att jaga. Jägareförbundet föreslår därför en mer begränsad materialinsamling efter norsk modell – en frivillig materialinsamling mot ersättning.

När det gäller huvuddelen av viltet i vår fauna har Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) i Uppsala uppdraget att ansvara för denna övervakning. Detta är ett välkänt faktum hos svenska jägare. SVA har under många år byggt upp en kompetens och resurser för att kunna utföra detta uppdrag. För att få en bättre övervakning av hälsotillståndet hos viltpopulationer i kustområdet har SVA och Jägareförbundet byggt upp ett Kustnätverk med kontaktpersoner längs hela den svenska kusten för att snabbt kunna få information om hälsoläget hos viltet. Jägareförbundet ser det därför som naturligt, ur såväl kompetens- som effektivitetssynvinkel, att ansvaret för hälsoövervakningen åvilar SVA och att detta uppdrag utförs i samarbete med NRM. Denna ansvarsfördelning har enligt Jägareförbundets erfarenhet fungerat utmärkt när det gäller de stora rovdjuren och bör fungera på samma goda sätt när det gäller säl.

Ansvarsfördelning.

Jägareförbundet har under de senaste åren utbildat blivande säljagare. Jägareförbundet ser detta som en mycket viktig verksamhet och arbetar med att vidareutveckla utbildningen kring säl, säljakt och produkthantering. Under rubriken HELCOM omnämns en expertgrupp som ska kvantifiera de olika nivåerna i populationsstorleken. Expertgruppens sammansättning bör vara redovisad i förvaltningsplanen. Med tanke på Jägareförbundets allmänna uppdrag ser Jägareförbundet det som naturligt att vara representerat i expertgruppen.

Svenska Jägareförbundet

Håkan Weberyd
Generalsekreterare

Hans von Essen
Riksjaktvårdskonsulent

